

ivo

18. travnja - 5. svibnja 2012.

šebalj

1912. - 2002.

Šebalj i križ - posljednji slikarev ciklus

Milan Bešlić

Kad je prihvatio poziv Carla i Francesche von Habsburg da intervenira u unutrašnjost prostora njihove rezidencije u Salzburgu, u Villi Swoboda, Nenad Fabijanić našao se pred iznimno zahtjevnim i, dakako, arhitektonski izazovnim zadatkom. Štoviše, ovu je njegovu nesvakidašnju situaciju učinio još neobičnijom i jedan novi, a drugačije privlačan prijedlog istih naručitelja kojega mu oni uputiše netom poslije onog prvog. Naime, ovi su uglednici svojim novim prijedlogom povjerali arhitektu još jedan posao time što su mu otvorili mogućnost da u parku tog istog njihovog golemog imanja projektira sakralno zdanje koje bi nosilo ime - "Hrvatska kapelica".

S neskrivenim oduševljenjem Nenad Fabijanić prihvaća oba prijedloga i poziva Ivu Šebalja za suradnika na tim intrigantnim pa i atraktivnim projektima. A kako se radilo o događaju koji je zaista bio izniman, jer je gotovo "zahtijevao" arhitektovu i slikarevu naročitu pozornost, citirat ćemo tek fragmentarno Fabijanićevo svjedočanstvo kako bismo ga bar "približno" opisali: "Kad sam predložio Šebalju suradnju, on je taj moj prijedlog prihvatio kao izazov, a ishod je bio opus, vjerojatno najduhovniji dosad". Međutim, do realizacije ovih projekata, nažalost, nije došlo zbog različitih okolnosti, a kako se ni prekinuta suradnja s investitorima nije obnovila ovi su lijepi prijedlozi završili u - sjećanju. "Budući da je moja suradnja s njima utrnula", kako je to poslije komentirao Nenad Fabijanić, i "ništa od planiranog nije izvedeno. Ni šumska kapelica nije podignuta. Od nje je ostao samo Šebaljev križ." Iako, dakle, "ništa od planiranog nije izvedeno", kako je sa žaljenjem zaključio arhitekt, njegov poziv upućen slikaru ipak se pokazao i više nego sretnim rješenjem, i to unatoč činjenici što od onog "planiranog" nije bilo "ništa". Pokazao se, naime, iako drugačije "od planiranog" da je arhitektov poziv slikaru pokrenuo njegov novi stvaralački zamah na vječnu kršćansku temu križa koja mu se sada otvorila u beskraj svojih likovnih mogućnosti kao jedinstveni slikarski izazov. Dakako, da motive križnog puta u ovom ciklusu ne iščitavamo kao slikarevo teološko problematiziranje vječne kršćanske teme, već prije kao njegovu likovnu interpretaciju posljednjih trenutka Kristova zemaljskog života. U Šebaljevom prepoznatljivom, a u ovoj seriji radova i drugačije discipliniranom rukopisu na temu križa brojne skice i crteži otkrivaju da gradbena

poveznica ovog ciklusa nije samo u njegovoj jedinstvenoj stilskoj koherentnosti, već i u činjenici što je samo njemu svojstvenim umijećem slikarskim sredstvima produhovio materiju u novu likovnu činjenicu goleme simboličke sugestivnosti. Da je, naime, gustim i impastnim nanosima boje stvorio gotovo "reljefne" teksture, a na pojedinim mjestima iz njezinih mrljastih nakupina, kao što iz impulzivne i ekspresivne geste ne emanira površinom samo njihova likovna supstancijalnost već snažne duhove konotacije. A gdje se, u slojevitosti materije iščitava i "ispovjedni ton" koji prožima ovaj ciklus kao "zavjetni" testament velikog slikara. "Šebalj se smjestio odlučio na temu križa", kako je Fabijanić već naglasio svojim svjedočanstvom jasnoću teme koju je slikar htio i želio interpretirati. Time je, možda i ne htijući, još jednom podsjetio na njegovu stvaralačku odlučnost koju je tako dosljedno provodio u svojem slikarstvu. Naime, podsjetio je na slikara poslovično suzdržana u javnim nastupima te kao što je, također, dobro znano i više nego samozatajnog pregaoca koji je u tišini svojega ateliera "provjeravao" svoja slikarska uvjerenja i još za života postao sinonim slikarske ustrajnosti u mediju slike i autorske dosljednosti u ostvarenju svojih stvaralačkih načela. Ne skrivajući strahove i sumnje u izdržljivost samog medija slike u nena-klonjenom mu vremenu, on je s tim zanosom ostvario impresivan opus pokazujući svojim djelom i svoju iskonsku slikarsku prirodu, koju je majstorski izrazio upravo u ovom ciklusu. "Na velikom broju skica, slika, uporabnih predmeta počinje rasti Šebaljev križ - nerijetko kao crni znak na crnoj podlozi; gdje se osvjetljen tek jednom kapljom guste krvi", kao je to primijetio Igor Zidić. Zacijelo je slikar nastojao prodrijeti i u simboliku križa, napose, u njegovu veliku, ako tako možemo reći, kristološku temu, čije su mu brojne (i znamenite!) interpretacije velikih majstora (i ne samo kista!) bile i više nego dobro znane. Šebalj u ovom ciklusu ne izgrađuje svoj slikarski rukopis, jer je on već izgrađen i kao takav visoko vrednovan u suvremnoj hrvatskoj umjetnosti. Slikar ga i ne mijenja u njegovim osnovnim značajkama već produbljuje novim simboličkim vrijednostima i istim slikarskim sredstvima izgrađuje svoj odnos prema velikoj kršćanskoj temi - križu i Kristu u kojoj je "zapisao" jedinstvenim likovnim rukopisom svoje duhovno svjedočanstvo.

Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm

Naslovnica kataloga:
Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000. (detalji)
tempera,
75 x 56 cm

Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm

Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm

Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm

Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm

Životopis

Ivo Šebalj rođen je 25. lipnja 1912. g. u Zagrebu. Diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1942.g. u klasi prof. M. Tartaglie. Od 1954. do 1961. nastavnik je na Školi primijenjenih umjetnosti u Zagrebu. U izdanju Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu tiska mu se 1983. Monografija (crteži, tempere, pasteli) autora Veselka Tenžere. Od 1990. surađuje kao slikar na nekoliko projekata arhitekta Nenada Fabijanića. Godine 1996. dodijeljeno mu je odličje Reda Danice Hrvatske s likom Marka Marulica, te Spomenica domovinske zahvalnosti. Umro je u Zagrebu, 19. veljače 2002. godine.

Samostalne izložbe

1970.
Zagreb, Galerija Forum
1971.
Zadar, Moderna galerija Narodnog muzeja
1976.
Zagreb, Galerija Forum
Labin, Narodni muzej
Skopje, Izložben salon na Centarot
1977.
Zagreb, Galerija Spektar
1978.
Zagreb, Galerija Spektar
1979.
Bol, Galerija umjetnina „Branislav Dešković“
Zagreb, Galerija Spektar
1983.
Beograd, Galerija Sebastian
Dubrovnik, Galerija Sebastian
Zagreb, Nacionalna i sveučilišna biblioteka
Šibenik, Galerija Matija
1988.
Zagreb, Muzejsko-galerijski centar – Gradec
1989.
Varaždin, Galerija Sebastian
Krk, Galerija Decumanus
Dubrovnik, Galerija Međunarodnog slavi-
stičkog centra SR Hrvatske
Gospić, Muzej Like
1990.
Zagreb, Izlozi knjižnice „Vjekoslav Majer“
Zagreb, Kabinet grafike HAZU
1992.
Zagreb, Umjetnički paviljon
1994.
Zagreb, Galerija studio „D“
1995.
Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika
Pag, Crkva sv. Jurja
1997.
Zagreb, Galerija Forum
Split, Galerija „Kula“

Skupne izložbe (izbor)

1961.
Zagreb, Atelier Goldoni. Susreti u atelieru (Goldoni, Michieli, Sabolić, Šebalj)
1975.
Zagreb, Umjetnički paviljon. 10. Zagrebački salon
1975/76.
Zagreb, Galerija Karas. Novosti iz suvremene hrvatske umjetnosti
1977.
Beograd, Umjetnički salon „Cvijeta Zuzorić“;
Zagreb, Galerija Karas. Aktualnosti u suvremenoj likovnoj umjetnosti.
Mainz, Rathaus. Moderne Kunst in Kroatien.
1978.
Zagreb, Umjetnički paviljon. 13. Zagrebački salon
Sarajevo, Umjetnički salon Collegium artisticum;
Beograd, Umjetnički salon „Cvijeta Zuzorić“. Umjetnost u Jugoslaviji 1970-1978
1979.
Osijek, Galerija likovnih umjetnosti. Mrtva priroda u novijem hrvatskom slikarstvu. 1981/82.
Osijek, Galerija likovnih umjetnosti. Lik-figura u novijem hrvatskom slikarstvu.
1983.
Banja Luka, Umjetnička galerija. 11. jesenji salon – Ka postmodernoj umjetnosti.
1984.
Sarajevo, Umjetnički salon Collegium artisticum;
Dubrovnik, Lazareti – Ljetne igre. Suvremena jugoslavenska umjetnost 1978/1983
Zagreb, Umjetnički paviljon. 19. zagrebački salon.
1985.
Paris, Centre culturel RSFY. Galerie Bol – Brač
1987.
Zagreb, Galerija Karas i Galerija proširenih medija;
Beograd, Umjetnički salon „Cvijeta Zuzorić“ Umjetnost koja se mijenja i teče
Zagreb, Umjetnički paviljon. 20. Zagrebački salon
Zagreb, Umjetnički paviljon. Krićka retrospektiva Postojanost figurativnog 1950-1987.
1990.
Zagreb, Umjetnički paviljon. 25. Zagrebački salon
1990/91.
Sarajevo, Galerija Collegium artisticu
1991.
Skopje, Muzej na suvremenata umetnost
Zagreb, Zagrebački velesajam. Hrvatska umjetnost u osamdesetim godinama.
1994.
Singen, Freiburg, München. Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu
1996.
Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika. 125 vrhunskih djela hrvatske umjetnosti. 1998/99.
Velika Gorica, Galerija „Galežnica“
Karlovac, Gradski muzej
Čakovec, Muzej Međimurja. Istina u slikarstvu. (Mala panorama suvremenog hrvatskog slikarstva)

Izložena djela

1. - 15.
Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
75 x 56 cm
16. - 27.
Iz ciklusa Šebalj i križ, 2000.
tempera,
50 x 17 cm
Skica za reljef. 2000.
65 x 28 cm
Reljef Križ
bronca
63 x 64 cm

Kulturno informativni centar, Zagreb
Preradovičeva 5, tel. 01 48 10 714
e-mail: kic@kic.hr, www.kic.hr

Izdavač / Publisher:

Kulturno informativni centar, Zagreb

Za izdavača / For the Publisher:

Goran Pavletić

Urednik kataloga / Editor:

Milan Bešlić

Savjet galerije / Gallery Council:

Stanko Jančić, Igor Zidić, Milan Bešlić, Eugen

Kokot, Andrej Smrekar, Dominique Narran

Likovni postav izložbe / Exhibition set-up:

Nenad Fabijanić

Tehnički postav / Technical set-up:

Josip Jurendić

Fotografija / Photography:

Samuel Junus

Oblikovanje / Layout:

Artdizajn, Zagreb

Nikola Šiško

Lektor / Proof-reader:

Helena Antić

Tisak / Printed by:

Šolta, Zagreb

Naklada / Print run: 150

Izložba je ostvarena sredstvima Gradskog ureda
za kulturu, obrazovanje i sport, travanj 2012.

Galerija Forum, Zagreb, Teslina 16, tel. 01 48 10 710